

بِسْمِ تَعَالَى

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

دستور العمل
کارآموزی دانشجویان
در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای

معاونت آموزش

دو ق ر ا ه س ر ی ا ج ر ا ی آ م و ز ش

مقدمه

با توجه به ضرورت برنامه ریزی برای توسعه منابع انسانی مورد نیاز طرح های توسعه ای کشور و ارتقاء صلاحیت های فنی و حرفه ای و توانمندسازی دانشجویان برای ورود به عرصه فعالیت های اقتصادی پس از فراغت از تحصیل و در راستای دستیابی به اهداف ماده ۹ تصویب نامه شماره ۳۷۵۹۷ مورخ ۹۶/۳/۳۱ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی و استناد به بند ۴ برنامه ششم توسعه؛ همگام با تفاهم نامه مابین سازمان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، و نیز بهره مندی از گواهینامه های آموزش فنی و حرفه ای در مسیر ارتقاء صلاحیت حرفه ای (موضوع قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه ای و مهارتی)، دستورالعمل کارآموزی دانشجویان دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا دانشگاه آزاد اسلامی در مراکز آموزش فنی و حرفه ای به شرح ذیل تنظیم شده است.

ماده ۱: تعاریف و اختصارات

- وزارت عتف: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- دانشگاه: دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی وابسته به وزارت عتف یا دانشگاه آزاد اسلامی.
- سازمان: سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
- اداره کل: اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان
- مرکز: فضای آموزشی شامل کارگاه های آموزشی مجهز به تجهیزات و ماشین آلات ویژه، کلاس ها، آزمایشگاه، فضای اداری و امکانات جانبی است که بر اساس ضوابط و مقررات برای ارتقاء مهارت و تخصص

- شاغلان و یا ایجاد مهارت در افراد متقاضی کار فاقد مهارت و یا کم مهارت ایجاد شده است و تحت پوشش سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور اداره می شود.
- دانشجوی متقاضی: دانشجوی مشغول به تحصیل در دانشگاه که متقاضی گذراندن واحد کارآموزی یا کارورزی تحصیلی خود در مرکز می باشد.
 - دانشجوی کارآموز: دانشجوی پذیرش شده توسط مرکز برای طی واحدهای درسی کارآموزی یا کارورزی تحصیلی خود در یکی از کارگاه های مرکز.
 - کارگاه: بخشی از فضای مراکز آموزش فنی و حرفه ای که برای اجرای برنامه های مهارت آموزی تجهیز شده و کارآموزان در آنجا مهارت های لازم را بر اساس استانداردهای مصوب کسب می نمایند.
 - مربی: فردی است که با احراز شرایط مربیگری و با بهره گیری از تجهیزات کارگاهی و فناوری های روز، توانایی انتقال مهارت و دانش فنی به کارآموزان را بر اساس استانداردهای آموزشی داشته و قادر به انجام ارزشیابی های تدریجی و پایان دوره مطابق با استانداردهای آموزشی باشد.
 - استاندارد شغل: مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.
 - استاندارد آموزش: نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل.
 - شایستگی: به توانایی یک فرد در برآورده کردن انتظارات در یک زمینه ی خاص به واسطه ی تجربه، دانش و توانش اطلاق می گردد.
 - صلاحیت: نتیجه داوری و قضاوت و یا اعتبارسنجی شایستگی ها به صورت هدفمند با توجه به بازار کار می باشد.
 - گواهینامه: به قبول شدگان نهایی آزمون های صلاحیت شغلی، بر اساس سطوح تعیین شده در طبقه بندی بین المللی مشاغل (ISCO-2008) گواهینامه ی متناسب با سطح اعطا می شود.
 - طرح کسب و کار دانش بنیان: طرح کسب و کار، یک سند مکتوب است که روش اجرای ایده مورد نظر را از ابتدا تا انتها شرح داده و یک مطالعه جامع و مستند برای ارزیابی برنامه کسب و کار ارائه می دهد. دانش بنیان بودن طرح مبتنی بر تولید خلاقیت و ایجاد مدل های کسب و کاری که تا پیش از این وجود نداشته اند می باشد.

ماده ۲: فرایند اجرای کارآموزی دانشجویان در مراکز

- ۱- ثبت نام و اعلام آمادگی مرکز.
 - ۲- اعلام تمایل و درخواست دانشجوی متقاضی برای گذراندن واحد کارآموزی تحصیلی خود در یکی از کارگاههای مرکز.
 - ۳- صدور معرفینامه برای دانشجوی کارآموز توسط دانشگاه.
 - ۴- بررسی شرایط و پذیرش اولیه دانشجوی متقاضی و دعوت از وی به منظور بررسی سوابق و مدارک و انجام مصاحبه تخصصی.
 - ۵- پذیرش نهایی دانشجوی متقاضی و اخذ تعهدنامه لازم بر اساس پیوست شماره ۱ این دستورالعمل توسط مرکز.
 - ۶- معرفی دانشجوی کارآموز به مربی کارگاه توسط رییس مرکز و شروع دوره کارآموزی.
- تبصره:** دانشجویان مستعد و علاقمند در صورت گذراندن ۱۲۰ واحد درسی می توانند به عنوان **دستیار (کمک مربی)** در دوره کارآموزی فعالیت نمایند.
- ۷- هماهنگی جهت نظارت استاد درس مربوطه از فرایند اجرای کارآموزی.
 - ۸- ارائه گزارش کارآموزی پایان دوره توسط دانشجوی کارآموز.
 - ۹- ارزیابی پایان دوره دانشجوی کارآموز توسط مرکز.
 - ۱۰- اعلام پایان دوره کارآموزی دانشجوی کارآموز و نتایج ارزیابی پایان دوره وی به دانشگاه توسط مرکز.
 - ۱۱- معرفی دانشجوی کارآموز در صورت تمایل به آزمون (پایان دوره/ادواری) و صدور گواهینامه مهارت آموزش فنی و حرفه ای در صورت موفقیت در آزمون وفق ضوابط.
 - ۱۲- برقراری زمینه مشارکت دانشگاه و یا شرکت‌های دانش بنیان برای انتقال تجارب موثر در تجاری سازی ایده ها و طرح های دانشجویی مرتبط با راه اندازی کسب و کار.

ماده ۳: ضوابط پذیرش دانشجوی کارآموز در مرکز

- ۱- اشتغال به تحصیل و مرتبط بودن رشته تحصیلی با عنوان کارگاه مورد درخواست.
- ۲- ارائه درخواست رسمی به رئیس مرکز مبنی بر انجام واحد کارآموزی در کارگاه و مرکز.
- ۳- ارائه معرفی نامه رسمی از سوی دانشگاه که در آن عنوان دقیق رشته تحصیلی و مشخصات تحصیلی و واحدهای درسی گذرانده شده در آن ذکر شده باشد.

- ۴- ثبت نام در سامانه پورتال جامع سازمان توسط دانشجوی متقاضی.
- ۵- ارائه اصل مدارک هویتی (شناسنامه، کارت ملی و کارت دانشجویی) به مرکز جهت تایید مستندات ثبت نامی.
- ۶- برخورداری از شرایط عمومی، اخلاقی و رفتاری مناسب.

تبصره ۱: تشخیص شرایط بندهای ۱ و ۵ این ماده به عهده مرکز می‌باشد.

تبصره ۲: ظرفیت پذیرش دانشجوی کارآموز برای هر کارگاه، توسط رئیس مرکز مشخص می‌شود.

ماده ۴: تعهدات دانشجوی کارآموز

- ۱- انجام خودآموزی در کنار مربی کارگاه در ارتباط با مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای در حال ارائه در کارگاه.
- ۲- همکاری با مربی کارگاه در شناسایی مشاغل مرتبط و تهیه استانداردهای آموزشی مورد نیاز، طرح درس و به روز رسانی محتواهای درسی.
- ۳- همکاری با مربی کارگاه در انجام ارزشیابی‌های تکوینی (حین آموزش) کارآموزان کارگاه.
- ۴- همکاری با مربی کارگاه در برنامه‌ریزی، اجرای دوره‌های آموزشی و تنظیم شناسنامه دوره‌های آموزشی.
- ۵- اهتمام به فراگیری و رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای و همچنین اخلاق حرفه‌ای در کارگاه.
- ۶- حضور تمام وقت و به موقع در کارگاه (وفق ضوابط دانشگاه و مرکز) و رعایت سقف ساعت مشخص شده در معرفی‌نامه‌ی دانشگاه.
- ۷- شرکت در آزمون‌های پایان دوره کارآموزی مطابق با نظر مربی.
- ۸- تنظیم گزارش کارآموزی در پایان دوره و ارائه آن به مرکز.
- ۹- انجام سایر امور مرتبط با کارگاه بر اساس نظر مربی و رعایت کامل ضوابط و مقررات انضباطی مرکز.

ماده ۵: تعهدات مرکز

- ۱- همکاری با دانشجوی کارآموز در فراگیری مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای در حال ارائه در کارگاه.
- ۲- بیمه مسئولیت مدنی نمودن دانشجوی کارآموز.
- ۳- حمایت از دانشجوی کارآموز در نمونه‌سازی طرح‌های نوآورانه.
- ۴- حمایت از دانشجوی کارآموز در تجاری‌سازی ایده‌ها و طرح‌های دانش‌بنیان و راه اندازی کسب و کار.

تبصره ۱: حمایت مرکز از دانشجوی کارآموز در ارتباط با بندهای ۳ و ۴ این ماده، منوط به ارائه طرح توجیهی توسط دانشجوی کارآموز و تصویب آن در شورای معاونان اداره کل و تأمین اعتبار آن توسط اداره کل می‌باشد.

۵- ارزیابی پایان دوره دانشجوی کارآموز بر اساس ضوابط این دستورالعمل و اعلام نتایج آن به دانشگاه و دانشجوی کارآموز و صدور گواهی حضور در دوره

تبصره ۲: با معرفی دانشجوی کارآموز در صورت تمایل توسط مربی به آزمون های پایان دوره (یا ادواری) ؛ با موفقیت در آزمون می تواند وفق ضوابط جهت اخذ گواهینامه اقدام نماید.

۶- کنترل ورود و خروج و حضور و غیاب دانشجوی کارآموز در مرکز.

۷- هدایت دانشجوی کارآموز جهت بهره‌برداری از خدمات مشاوره شغلی در صورت تمایل وی.

ماده ۶: تعهدات مربی

۱- هدایت دانشجوی کارآموز در راستای دستیابی به منابع آموزشی و کسب مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای در حال ارائه در کارگاه.

۲- هدایت دانشجوی کارآموز در تهیه طرح‌های کسب و کار و تجاری‌سازی ایده‌ها و طرح‌های دانش‌بنیان.

۳- هدایت دانشجوی کارآموز در نمونه‌سازی طرح‌های نوآورانه.

۴- بهره‌گیری از خدمات دانشجوی کارآموز در شناسایی مشاغل مرتبط و تهیه یا بروزرسانی استانداردهای آموزشی مورد نیاز کارگاه، تهیه طرح درس، بروز رسانی محتواهای درسی، انجام ارزشیابی‌های تکوینی (حین آموزش) کارآموزان کارگاه، برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های آموزشی، تنظیم شناسنامه دوره‌های آموزشی و سایر امور مرتبط با کارگاه.

۵- تنظیم برنامه فعالیت‌های دانشجوی کارآموز در کارگاه.

۶- کنترل و نظارت بر فعالیت‌های دانشجوی کارآموز.

۷- کنترل حضور و غیاب دانشجوی کارآموز در کارگاه.

۸- ارزیابی تخصصی پایان دوره دانشجوی کارآموز و اعلام نتایج آن به رییس مرکز.

۹- معرفی دانشجوی کارآموز متقاضی جهت شرکت در آزمون پایان دوره و یا ادواری.

ماده ۷: ارزیابی پایان دوره دانشجوی کارآموز

نمره ارزیابی پایان دوره دانشجوی کارآموز بر اساس مجموع نمرات حاصل از سطوح ارزیابی تخصصی و عمومی و نمره حاصل از گزارش کارآموزی پایان دوره تعیین می‌شود. ارزیابی تخصصی که ۷۹ درصد نمره ارزیابی کل را به خود اختصاص می‌دهد توسط مربی، ارزیابی عمومی با ۱۱ درصد نمره ارزیابی کل، توسط رییس مرکز و ارزیابی گزارش کارآموزی پایان دوره با ۱۰ درصد نمره ارزیابی کل، مشترکاً توسط مربی و رییس مرکز انجام می‌شود. شاخص‌های ارزیابی این سطوح و بارم بندی آنها به شرح زیر می‌باشد:

الف) ارزیابی تخصصی

ردیف	عنوان شاخص ارزیابی	بارم	نمره مکتسبه
۱	میزان علاقه‌مندی به فراگیری فنون و مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای	۲	
۲	میزان تلاش برای خودآموزی و فراگیری مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای	۶	
۳	سطح فراگیری مهارت‌های در حال ارائه در کارگاه (بر اساس آزمونهای اخذ شده)	۱۷	
۴	میزان همکاری با مربی کارگاه در شناسایی مشاغل مرتبط و تهیه ابزارنگری استانداردهای آموزشی مورد نیاز کارگاه	۵	
۵	میزان همکاری با مربی کارگاه در تهیه طرح درس	۶	
۶	میزان همکاری با مربی کارگاه در به روز رسانی محتواهای درسی	۳	
۷	میزان همکاری با مربی کارگاه در انجام ارزشیابی‌های تکوینی (حین آموزش) کارآموزان کارگاه	۳	
۸	میزان همکاری با مربی کارگاه در برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های آموزشی	۸	
۹	میزان همکاری با مربی کارگاه در تنظیم شناسنامه دوره‌های آموزشی	۳	
۱۰	تهیه و ارائه طرح کسب و کار دانش‌بنیان	۵	
۱۱	پیگیری مجدانه تجاری‌سازی طرح کسب و کار دانش‌بنیان	۳	
۱۲	اهتمام به حفاظت صحیح از ابزار و تجهیزات کارگاه	۳	
۱۳	اهتمام به فراگیری و رعایت اخلاق حرفه‌ای در کارگاه	۳	
۱۴	اهتمام به فراگیری و رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در کارگاه	۳	
۱۵	حضور فعالانه در کارگاه و رعایت نظم و انضباط و مقررات مربوطه	۴	
۱۶	مسئولیت‌پذیری و تشریک مساعی در فعالیت‌های مرتبط با کارگاه	۳	
۱۷	ارائه ایده‌ها و پیشنهادهای سازنده در ارتباط با برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی کارگاه	۲	
	جمع	۷۹	

ب) ارزیابی عمومی

ردیف	عنوان شاخص ارزیابی	بارم	نمره مکتسبه
۱	رعایت کامل ضوابط و مقررات انضباطی مرکز	۳	
۲	حضور تمام وقت و به موقع در مرکز	۳	
۳	رعایت شئون اخلاقی در زمان حضور در مرکز	۲	
۴	رعایت امانت داری و حفظ و حراست از اموال و تجهیزات در اختیار	۳	
	جمع	۱۱	

ج) ارزیابی گزارش کارآموزی پایان دوره

ردیف	عنوان شاخص ارزیابی	بارم	نمره مکتسبه
۱	نظر مربی	۵	
۲	نظر رییس مرکز	۵	
	جمع	۱۰	

این دستورالعمل مشتمل بر ۷ ماده و ۵ تبصره برای اجرا به ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان‌ها ابلاغ می‌شود.